سردار محمد همدرد ۲۰۱۵/۰۷/۰۴

د یوویشتمې پیړۍ څلور مخکښ شاعران

د نړۍ له پیدایښت سره سم چې کله چې د انکشافاتو او پرمختګ خبره کیږي په هغو کې د ساینس د پرمختګ سره چې په ټولنه کې د انساني ژوند د روغتیا درملنه کوي همدا شان شاعر بیا د انساني ټولنې روحاني علاج کوي.

د شعر او شاعرۍ په اړه بېلابېلې خبرې کیږي او لا به هم وسي. ځینې خلک داسې خبرې کوي چې شاعر یوازې خیالي خبرې کوي او شاعري کومه مانا نه لري، نه داسې نه ده شاعر روح پالي، روزنه یې کوي، ټولنې ته خپل عیبونه ور په ګوته کوي، ژبې ته پرمختګ ورکوي او ژوندۍ یې ساتي.

شاعر په خدای ج او ښکلا مئین دی او ټول کار یې له ښکلاګانو سره وي، خو دا هم منل سوې خبره ده چې شاعر په یوه ټولنه کې ژوند کوي او خپل ټول مواد له ټولنې اخلي او بېرته یې ټولنې ته ورکوي، دا چې له تیرو څو لسیزو راهیسې زموږ په ټولنه کې جګړه روانه ده، نو مالومه خبره ده چې شاعران مو هم جګړې متاثره کړي دي او د شعر ډېره منځپانګه یې همدا جګړه ده.

شاعران په هره زمانه کې ډېر وي، خو هغه څوک چې ښه شعر لیکي هغه د ګوتو په شمیر وي.

د شعر ټاکنه داسې ده لکه میوه، طبعاً انسانان بېلابېلې میوې خوښوي، شعر هم داسې دی، چاته یو ډول شعر خوند ورکړي، چاته بل ډول، خو دا بیا په هنري ذوق پورې اړه لري، کره کتونکي وایي، هرڅومره چې د یو لوستونکي هنري ذوق ډېر وي، په هماغه اندازه زر په شعر پوهیدلی سي، خو د چا چې ذوق **کم وي، ښایي په** ډېرې شعرونو ونه پوهیږي او بل ډول مانا ترې واخلي، چې همدغه کار د ډېرې شاعرانو د شعرونو په وړاندې د خلکو پراخ غبرګونونه هم راپارولي دي.

شاعري پخپله خبرې دي خو د زړه خبرې څکه فلسفه له دماغ او شعر له زړه رانا اخلي، او په ډېر لوی هنر سره کیږي، چې څومره د یو شاعر هنري ذوق پیاوړی وي، هومره یې شعر هم پیاوړی وي او ښه زړه راکښون لري، جذبه، د وطن مینه، د ولس راویښوونه، الهامي خبرې او نور ډېر څه پکې وي.پښتو ادب په خپلو بېلابېلو دورو کې لوی لوی عالمان، نثر لیکونکي او شاعران روزلي دي، کار یې کړی دی او همدا وجه ده چې د پښتو ژبې کچکول تر دې دمه له ښکلو مرغلرو ډک دی.

زه یې یوازې د معاصرې دورې په څو مخکښو شاعرانو خبرې کووم، د هر یو د شعر د چینې بهانده څروبیو ته به څو شیبې تم سو او له پراخې شاعرۍ به یې لږ خواږه راواخلو.که څه هم د پښتو ادب معاصره دوره د نورو دورو په پرتله له هره پلوه بریالۍ ده، په دغه دوره کې نثر ته تر یوه بریده کار وسو، ژباړې وسوې او حتی د ګڼ شمیر شاعرانو په لرلو سره پښتو شعر ډېر پیاوړی سو.

لکه مخکې چې مو وویل: شاعران ډېر دي خو هغه څوک چې ښه شعر لیکي هغه کم دی، معاصره دوره کې هم که موږ شاعران ډېر لرو، خو سم او نوښتګر شاعران چې هر یو یې جلا سبک لري کم دی، چې له دلې یې زه څلورو مخکښو شاعرانو پر هنري څمکه لنډ مزل کووم، هیله ده له هنري کروندې به یې تاسو هم یو څه حاصل واخلئ.هغه شاعر چې په معاصره دوره کې د خپل سبک خاوند دی او پښتو ژبې ته یې ښکلي، نوښتګر او تل پاتې شعرونه لیکلي (عبدالباري جهاني) دی.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

ښاغلی عبدالباري جهاني د ارواښاد حاجي عبدالاحمد لودين زوی دی چې د کندهار ښار د باميزو په کوڅه کې زېږېدلی دی. د کندهار په ميرويس نيکه ليسه کې يې زده کړې کړي او تر هغه وروسته په (۱۳۵۲ش) کال د کابل پوهنتون له بشري علومو او ادبياتو پوهنځي څخه فارغ شوی دی، چې تر ننه پورې ژوندی دی او د خپل ژوند په بيلابيلو مودو کې يې په هيواد کې دننه او بهر بيلابيلې دندې ترسره کړي دي او ګڼ شمير پښتو اثار يې ليکلي او ژباړلي دي.
ښاغلي جهاني صاحب پښتو شعر کې دمثنوي په برخه کې ډېر کار کړی دی، چې سوچه د ولس په ژبه يې پخوانی نکلونه په منثوي فورم کې وړاندې کړي دي، چې ډېرې مشاعرو کې ورته خلک په ځير غوږ وي او له جهاني صاحب څخه د بيلابيلو نکلونو د ويلو غوښتنې کوي. په ډېرې مثنوي ګانو کې يې ددې ټولنې ربښتينی انځور هم وړاندې کړی دی، زه به يې دلته د بيلګې په ډول يوه منثوي را واخلم:

نه ځان مرګی سو خبر په جنتونو
نه راوړي چا کيسې د کوثرونو
نه د حورو چا راوړي دي خبرې
نه په غاړه يې ليدلې مرغلرې
مولوي ورته ليدلې دي خوبونه
سپينې حورې د ياقوتو سره تختونه
دې وطن کې دي جګړې د پيريانانو
د جنت او د دوږخ د شيطانانو
له يوې چينې اوبه ورته رسيږي
د يوه بادار په کلي کې لوييږي

پورته بيتونه چې د يوې اوږدې منثوي يوه برخه ده، زموږ د اوسنۍ ټولنې عکاسي ده، جنګ، ځانمرګی، خور، ملا، دوږخ، شيطان او نور هغه نومونه دي چې موږ او تاسو په ربښتيني ژوند کې ورسره بوخت يو، ښايي ۵۰ **کاله** مخکې به چا دلته ځانمرګی نه پيژانده خو اوس زموږ ماشومان هم په دې خبر دي چې ځانمرګی څه شی دی، نو دغه موضوع په خورا ښکلې بڼه جهاني صاحب په دغه مثنوي کې را اخيستې او دغه ګونګ تصويره يې پرده پورته کړې ده.
لکه مخکې چې مو وويل، جهاني صاحب د مثنوي په برخه کې ډېر کار کړی دی او که وواېو زموږ د ټولنې هره موضوع يې په دغه فورم کې را اخيستې مبالغه به نه وي، خو ددې ترڅنګ يې د شعر په نورو بيلابيلو فورمونو کې هم کار کړی دی.جهاني صاحب چې په مثنوي ليکلو کې څومره بريالی دی، ترڅنګ يې غزل هم قوي دی او ځانله سبک لري، چې اوس ډېری شاعران د نوموړي پر سبک روان دي.
جهاني صاحب په خپل يو غزل کې د پښتون قوم په استازيتوب وايي چې موږ پوهيږو، خپل تګلوری پيژنو خو نوره نړۍ مو ورته نه پرېږدي، هغه ښه په ډاګه دا خبره کوي:

مخ که مې کعبې که بتخانې ته اړولی دی
ما د خپل جانان د کوڅې لوری پيژندلی دی
شيخه چې په شک مې درته وکتل معذور يمه
ما دي د کوثر په نوم د زهرو جام چښلی دی
نن دي جهاني لکه پانوس لمبه لمبه وينم
بيا دي څه الهام د زړه په ښار کې اوريدلی دی

ښاغلي عبدالباري جهاني هر ډول شاعري کړې ده او په غزل کې يې هم هر ډول موضوعات راوړي دي، ځينې غزلي يې هيله ورکوونکي دي، د خپلې ټولنې لپاره زيري لري او هر عاشق ته د خپلې معشوقې د وصال او رسيدو خبر ورکوي او دغه توري تيارې چې زموږ ټولنه پکې ايساره ده، د سپين سهار او رڼاګانو په راتلو سره ددې د ختميدو زيری ورکوي خپله هم هيله من دی او نورو ته هم هيلې ورکوي:

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

تیارو د بیلتانه ته به مي بیرته رڼا راسي
د اوښکو ترګریوانه به مي خپله لیلا راسي
ازل مي دي په وینو کي نغمي راته کړلي
مطربه چي رباب در سره وینم نڅا راسي

که څه هم ښاغلی جهاني صاحب خلکو ته هیلي، زیري او ډاډ ورکوي، خو بل پلو د ټولني یوه قشر ته خبر داری هم ورکوي او دا خبر داری په دې مانا چي لاس په کار سي، بیده پاتي نه سي او ټولني ته کار وکړي، خپله یوه مثنوي چي شاعرانو ته یې لیکلي په یوه برخه کي د اوسنیو حالاتو ښومره روڼ تصویر وړاندي کړی دی:

هغه ستا د ابا مینه تالا سوې
چه تندي کي دي سجدي ورته ساتلي
دګلونو پر غونډۍ اورونه اوري
وږمه ځي تر ارغوانه پینه نیولي
پر کوروړنو د بلا ساه ده ختلي
له باڼو تر ګریوانه د اوښکو کوردی
له زلمو شوندو موسکا ده کوچیدلي
پر اوږو د اوښکو ووته له ښاره
د خند ا جنازه ولاړه غم لړلي
وایي د شعر مانا د شاعر سره وي، خو جهاني صاحب د ولس پر ژبه دومره عام فهمه شعرونه لیکلي چي هر پښتون لوستوال پرې پوهیږي او د همدې ولس د زړونو خبري دي.جهاني صاحب لوی شاعر دی، په هنر یې ډیرې لیکني سوي دي او لا به هم وسي، خو د هغه د شعر په هر بیت یو کتاب لیکل کیدلی سي، خو دا زموږ د ځوانانو دنده ده چي د جهاني صاحب په څیر د مخکښو او سرلارو شاعرانو بیتونه وشني، پیغامونه یې وسپړل سي او ټولني ته یې وړاندي سي، خو دا هر څه په یوه تن نا ممکن دي، ما په همدې پلمه د ځینو شاعرانو د هنر په اړه د څه لیکلو لپاره په دې خاطر د څه ویلو تکل وکړ چي نور ځوانان دغه برخي ته متوجه سي په اخر کي ویلای سو چي د ښاغلي جهاني شعرونو کي بیتونه ناڅي او په شور وي.
د پښتو معاصرې دورې بل لوی او مخکښ شاعر ښاغلی(درویش دراني)دی:
درویش دراني که څه هم په سویلي پښتونخوا کي زیږیدلی دی، خو په اصل کي د افغانستان د کندهار ولایت د ارغستان ولسوالی څخه یې کورنی هلته کډه شوې او همهلته اوسیدلي ده.درویش دراني یو له هغو شاعرانو څخه دی چي د [افغانستان](#) وروستۍ غمیزه یې په پوره هنر سره انځور کړې ده.
درویش دراني چي په انګلیسي ژبه کي ماستري لري د پښتو د غزل ناوې یې په بیلابیلو نوښتونو داسي پوښلي ده چي د اوسنی زماني شاعران ورته لاهم ګوته په غاښ دي.درویش دراني د شعر په ټولو تخنیکونو پوهیږي، وزن پوهنه کي ژوره مطالعه لري، چي همدغه برکت دی چي ښه غزل لیکي، دده ځیني غزلونه د پښتو ژبي شهکارونه ګڼل سوي دي.دا چي ښاغلی درویش دراني هم زموږ په اوسنی ټولنه کي ژوند کوي نو حتمي خبره ده چي دده پر هنر به هم اوسنیو حالاتو ژوره اغیزه کړې وي، نو ځکه په خپل یوه غزل کي دی پایلي ته رسیږي چي نور ستړي یو، راځئ چي سوله وکړو:

منزل لیري، لاره ورانه زه هم ستړی ته هم ستړی
څه دي خوښه ده ارمانه زه هم ستړی ته هم ستړی
نه مي ته شي هیرولای، نه زما له خیاله وزې
ځه پخلا به شو جانانه زه هم ستړی ته هم ستړی

د وروستي بیت دوهمه نیم بیتي یې د سولي لپاره لویه بلنه ده، خپل دښمن ته جانان ویل د شعر په نازکه ژبه، نو ولي به سوله نه کوي.دغه راز نننی عصر کي انسان دومره ازاد نه دی لکه پخوا چي و، بوختیاوې ډیرې دي، کارونه ډیر سول، نړدې هر وګړی د مسؤلیت احساس کوي او یا د خپل ژوند پرمخ بیولو لپاره مسؤلیت ورترغاړې دی او زموږ د ټولني خلک بیا خدایي په زندان کي ژوند کوي، دغه خبره ښاغلي درویش دراني په ډیر ښکلي انداز د خپل

غزل په یو بیت کې راټوله کړې ده:
ته خو بهار غوندې ازاد یې کله کله راځه
زه لکه ونه یم تقدیر په زولنو ترلی
بله خبره دا چې پښتو ژبه کې یو متل وايي: «ښه مه کوه بد نسته»
اوسني عصر کې چې چاته ښه لار ورښيي، که چاته وايي چې دا کار درته تاوان کوي، که داسې وکړې نو ګټه به دې ډېره وي، دستي درته وايي ته په دې خبره کې خپل هدف لرې، بس نو مشکل به درته جوړ وي، چاته سمه لار هم نه سي ښوولی، همدغه خبره ښاغلي درویش دراني په خپل یو بیت کې راخیستې ده، چې هم وطن سلامت غواړي او هم سر:
رښتيا هم وایم، خوشالي د ملت هم غواړمه
عجب ساده یمه لا سر سلامت هم غواړمه
که ستورى نه یم د اسمان تمنا هم نه کوم
که یم ګلاب نو بیا د خاورو قربت هم غواړمه

نن سبا که دي رښتیا ویل، د دراني صاحب خبره سر به دې سلامت نه وي.په دې تولنه، دې هیواد او دې خاوره چې څوک خوا بدوي او په دې دردېدلي ولس یې زړه خوږيږي نو هغه به خود خدای ج ته لاسونه لپه کوي او د جنګ د بندېدو غوښتنه به ترې کوي.ښاغلي درویش دراني غزل ډېر ژور خو په ډېر ساده انداز کې وړاندي کوي دى د خپل غزل په لاندې دوه بیتونو کې په څومره ښه انداز دغه غوښتنه کړې ده، لومړی بیت یې کې یې له خدایه دغه جګړه وروستی جګړه غوښتې ده، وریسی بیت کې یې د ټولنې خلکو ته هم د جګړې د بندېدو نسخه ښوولې ده، او دا یې ورته ویلي دي که یووالی راسي، ټول په یوه خوله او یو لاس سو نو جګړه به ارو مرو زموږ له وطنه کډه کوي:

چې بیا نه توره پورته سي نه سر په وینو رنګ سي
باداره دغه جنګ دي دوطن اخري جنګ سي
چې زړونه سره یو کړو او لاسونه سره ورکړو
دا کاڼي به لعلونه سي دا بوټي به لونګ سي

درویش د پښتو ژبې هغه نوښتګر شاعر دی، چې ځانله سبک او لار لري، نوموړی سره له دې چې پښتو ژبه او ادبیاتو کې ژوره مطالعه لري ترڅنګ یې نړیوال ادبیات هم مطالعه کړي دي، پوهان وايي څومره چې مطالعه ډېره وي او څومره چې لیکل ډېر وي په هماغه اندازه لیکوال او شاعر تکړه وي او نوي نوي شیان لیکي، د ښاغلي درویش په هنر که هر څومره لیکل وسي، بیا به هم بس نه وي، ډېر څه پرې لیکل سوي دي، خو ما هم هغه د چا خبره له خپلې زاويې ورته وکتل، ډېرې خبرې مې زړه کې دي، خو که هر څومره یې ولیکم، بیا هم نه بسیږي، ځوانانو شاعرانو ته د نوموړي د شعرونو او هنر د لوستلو بلنه ورکووم او هیله کووم چې د نوموړي په هنر خبرې وکړي او پیغامونه یې راوسپړي.
د معاصرې دورې په مخکښو شاعرانو کې بل لوی شاعر (*رحمت شاه سائل*) دی، رحمت شاه "سائل" د امین ګل زوی دی چې په ۱۳۲۸ هـ کال د پیښور د ملاکنډ ایجنسي د درګی د سیمې د ورتیر په نوم کلي کې زیږېدلی دی. زده کړه یې تر ځلورم ټولګي پورې کړې، خو په لیک لوست ډېر ښه پوهیږي. رحمت شاه "سائل" د برې پښتونخوا یو پیاوړی شاعر دی چې د شعرونو ګڼ شمیر ټولګې یې خپرې سوې. د ده شعرونه د ګڼ شمیر سندرغاړو لخوا وییل سوي دي.
سایل صاحب یو (<u>انقلابي</u>) شاعر دی، پښتو او پښتونولی ته یې ډېر څه لیکلي دي، په پښتو، پښتونولی او پښتونخوا مئین دی، د پښتو د مینې لپاره یې لاندې بیتونه ښه ښکارندويي کوي:

زما په دواړو اوږو ناستو پرښتو ولیکئ
زما په سر که څه لیکئ نو په پښتو ولیکئ
د پاکې مینې ګناه کارو چې منکر پرې نشئ
د رقیبانو الزامونه په تندو ولیکئ

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکې په خیر و لولئ

د یو لیکوال په کتاب کې مي د سایل صیب د شعرونو په اړه ولوستل چې د نوموړي شعرونه له شوخۍ ډک چوي، اوس چې هر وخت د سایل صیب شعرونه لولم نو همدغه خبره مي فکر ته راسي.ګودر، منګی، مینه، ماذیګر او نور زموږ د پښتني تولني سمبولونه دي، دا چې سایل صاحب د میني شاعر دی، د غزل شوخي یې ډېره ده، په ډېر ښکلي انداز ګودرونه، مازیګري او تنهایي په خپلو شعرونو کي انځوروي:

سایل صاحب وایي:

په څومره خلکو کي تنها وي سړی
چي زړه لري او د زړه سر نه لري
په خوله خو اوس هم خلک میني کوي
په شونډو پاړ په زړه پرهر نه لري
مازدیګری په زړه د ننه ژاړي
پیغلي منګی لري ګودر نه لري

وایي هغه عالم چي علم یې کړی وي او نور ته یې ګټه نه رسیږي د هغه خره په څیر دی چې کتابونه پرې بار وي او څوک ګټه تري نه سي اخیستلی، ښاغلی سایل دغه خبره په هنري انداز کړې ده، له هغه ښایست یې پنا غوښتي ده چي پرهرونه نه سي تکورولی، چې یو څوک د مظلوم **د درد دوا کی**دلی نه سي نو د هغه ښایست او ښه والی څه مانا؟
سایل صاحب په دې اړه وایي:

چي په خندا ورته د خوږ زړه پرهرونه نشي
چیری دي هم ستا د ښایست غوټی ګلونه نشي

دا چي ښاغلی رحمت شاه سایل د میني شاعر دی، شوخه او انقلابي شاعري کوي، په شعرونو کي یې شعریت هم خوندي ساتلی دی او د ځانګړي سبک خاوند دی، په لاندي بیتونو کي یې هنري ښکلا څومره ښه ځای کړې ده:
ما درله د ګل جنازه نه راوړه
راغلم خو په لاس کي مي لمبه راوړه

پاڅه خوبولي سترګی پرانیزه
ما درله د ورځ رڼا په شپه راوړه
نو ښاغلی رحمت شاه سایل هم د پښتو ژبي د سرلارو او مخکښو شاعرانو په کتار کي د ځانګړي سبک څښتن دی، چي د هیواد په لر او بر کي یې ټول پښتانه پیژني، د نوموړي د شعر ښاپیری دي ژوندۍ وي او قلم دي یې تاند وي.

په خپل وار سره د خپلو ادب په معاصره دوره کي د راز او ناز شاعر حاجي (پیرمحمد کاروان) دی،
حاجي پیرمحمد کاروان د حاجي نورمحمد زوی، د افغانستان د خوست ولایت د تنیو ولسوالی اوسیدونکی دی.
ښاغلي کاروان: لومړنی زدکړې تر دوولسم ټولګي پورې په خوست کي کړي دي او په ماشومتوب کي د قرآن شریف او یوڅو نورو دیني درسونو کتابونه هم لکه خلاصه، منیه، او ځینې نور ابتدایي دیني کتابونه هم لوستي دي ښاغلي کاروان خپلي لوړې زده کړې د کابل پوهنتون د شریعاتو پوهنځي کي سرته رسولي دي.ښاغلی کاروان چي د پښتو ازاد شعر سرلاری هم بلل کیږي، ترڅنګ یې په بیل انداز ښکلي ښکلي نظمونه لیکلي او غزلونه یې خو یې په داسي لهجه او انداز پنځولي دي چې د کانو په زړونو کي هم اوبه کوي.
ښاغلی کاروان په غزل دومره ډېر مئین دی چي ځان د غزل لیونی بولي او وایي:

دي ملنګ دې لیوني کاروان ته ګوره
په غزل پسي له کوره راوتلی

دغه راز ښاغلی کاروان پښتو او پښتونولی ته دومره ژمن دی چي په هیڅ ډول اغیار ته سر نه ټیټوي او مخامخ خپل قاتل ته هم خاندي، په لاندي څو بیتونو کي یې د پښتني ښکلا څومره ښه درک لګولی سو:

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکې په څیر و لولئ

د غرونو خلک یو کارونه د بازار نه کوو
شدل پدل ګرځو هیڅ ډول او سینګار نه کوو
د سرقاتل ته هم سلام کوو سلام یې اخلو
ولو یې مخامخ د شا نه پرې ګوذار نه کوو

کاروان صاحب ملنګ او صوفي شاعر دی، دی خپله وایي په کوچنیوالي کې د ښاپیریو او دیوانو کیسو ډېر اغیز پرې کړی، چې همدغه اغیز یې اوس په شعر او هنر هم پروت دی.ستار، رباب، ملنګ، پاچا، ځاني هغه لغاتونه دي چې کاروان صاحب یې په خپلو شعرونو کې ډېر راوړي، دغه راز کاروان صاحب ځانګړی سبک او بیلابیل سنبولونه هم لري، سندریزې چینې، چناروته، ګودرونه، نښترونه، کلی او نور هغه څه دي چې د نوموړي په شاعرۍ کې له ورایه ښکاري.د کاروان صاحب د شعر ژبه ډېره خوږه ده، په هر چا اغیز کوي او خوند ورکوي، نوموړي ډېرو باریکو مسایلو ته هم پام کړی دی او تر ډېره یې نازکخیالي هم کړې ده.کاروان صاحب هم له حالاتو اغیزمن دی، خو دا چې هرې ژړا پسې خندا او هر ماښام پسې سبا ضرور راځي، نو کاروان صاحب هم خپلې تولنې ته زېرې ورکوي او د داسې وخت د راتلو خبر ورکوي چې له ظالمو حکمرانانو به خلک خلاص وي او ارام ژوند به لري.
وخت به راځي چې غاښ د زهرو به ښامار نه لري
منصور به ګرځي مستانه ملا به دار نه لري

دغه راز د اوسنیو حالاتو بشپړ انځور یې په لاندې بیت کې ښه په ډاګه کېږي:
مارغان دې راشي زموږ لپو کې دې ځالې وکړي
غر مو نښتر نه لري ، کلی مو چنار نه لري

نړدې هر وګړی د خپل تیر ژوند او په ځانګړي ډول د خپل ماشومتوب ارمان کوي او دا ارمان حتماً په زړه کې ورګرځي چې کاشکې زه یو وار ماشوم سوی وای، د خپلې مور په غیږ کې مې سر اېښی وای، په کوڅه کې مو د نورو ماشومانو سره شوخي او جنګ کړی وای، خپلې مورجانې غصه راته کړې وای او وروسته یې پر سر لاس راتېر کړی وای او بې غمه ژوند مې لرلی، کاروان صاحب ځینې داسې ښکلي او شهکار غزلونه هم لیکلي دي چې سړی خپل ماشومتوب ته ورولي، مور ته یې لیکل سوي لاندې بیتونه څومره کښښ لري او هر لوستونکي ته خپله خوږه مور مخته ودروي:
مورې مورې تږی یم په لپه کې اوبه راکړه
زړه دې رانه وړی دی بې زړه یمه لږ زړه راکړه

بیا درته ماشوم شومه نکریزې مې په لاس کېږده
خوله زما ترخه ده هله یو موټی خواږه راکړه

ما د ژوند په لوبه کې ګریوان تر لمن وشلاوه
تار په ستن کې واچوه تنې د ګریوانه راکړه
د ښاغلي پیر محمد کاروان د شعري چینې اوبه دومره سپینې، رڼې او خوږې دي، چې هیڅوک یې پر څښلو نه مړېږي، د شعرونو لوستل یې لوستونکي ته نوره تلوسه هم ورکوي، نو مالومه خبره ده چې پر شعرونو یې لیکل او خبرې کول ډېر وخت غواړي، ما د خپل کمزوري فکر له مخې د دوی ځینې بیتونه وشنل او د خپل فکر له مخې مې د دوی پیغام وسپړه، د دغه مخکښو او سرلارو شاعرانو هر بیت شاهکار دی، په هر بیت یې یو کتاب خبرې کېږي، خو نور کار به ځوانانو شاعرانو او څېړونکو ته پرېږدو چې په د دوی په بیلابیلو بیتونو کې وګرځي، د ټولنې لپاره ترې هر ډول خبرې راوباسي او خپرې سي.ځوانو شاعرانو ته مې لاربنوونه دا ده چې د دغه څلورو نامتو او نورو شاعرانو شعرونه دې په دقت ولولي، شعر لیکل او شعر ویل دې ترې زده کړي، د شعر په تخنیکونو دې ځان پوه کړي ترڅو دوی هم په واقعي او رښتیني ډول شعر ولیکي او د شعر د لیکلو حق ادا کړي.
پای

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ